

האוניברסיטה
העברית
בירושלים
THE HEBREW
UNIVERSITY
OF JERUSALEM

מרכז למידה ילדים נפגעי התעללות קמפוס חרוב לילדים

רכזת: שוש תורג'מן
מייל: shosh@haruv.org.il
נייד: 0502866640

תיאור המרכז

קמפוס חרוב לילדים הוא פרויקט שנבנה על-פי מודל ראשון מסוגו בארץ ובעולם. הקמפוס מקבץ רבים מהשירותים המיועדים לילדים נפגעי התעללות והזנחה תחת קורת גג אחת, על מנת להביא לשיתוף פעולה וסינרגיה ביניהם, כך שהשלם גדול מסך חלקיו. מטרת-העל של הקמפוס היא לשדרג ולהעצים את הטיפול המקצועי הניתן לילדים נפגעי התעללות והזנחה באמצעות שילובם של גורמים מרכזיים העוסקים בטיפול בילדים אלה בעיר. שילוב זה מאפשר לייעל את הטיפול בילדים הנפגעים, מנגיש את כלל השירותים שהיו מפוזרים ברחבי העיר ירושלים ומקדם העשרה והפריה הדדית – בין הגופים השונים שמאכלסים אותו ובין גופים אלה לאוניברסיטה ולבית החולים הדסה. כל אלה מובילים ליצירתה של תורת עבודה חדשנית שיהיה אפשר ליישם במקומות נוספים.

ההכשרה במרכז מיועדת לתלמידי שנה ג' / השלמות שנה ב בעבודה סוציאלית, וכן סטודנטים מהתוכנית המשולבת של ע"ס ומשפטים.

היקף ואופי ההכשרה

הסטודנטים ישתלבו בשירותים שונים המיועדים לילדים נפגעי התעללות ובני משפחותיהם, ילמדו את העקרונות המקצועיים המנחים את העבודה בכל שירות, ירכשו ידע תיאורטי רלוונטי ויפתחו יכולת לעבודה בצוות רב מקצועי.

שעות הפעילות בהכשרה

עפ"י הנהוג בכל שרות. ישנם שירותים בהם נדרשת עבודה גם בשעות אחה"צ – ערב.

סדנא

אחת לשלושה שבועות תתקיים סדנא במרכז הלמידה. הסדנא תתקיים בקמפוס חרוב שבהר הצופים. בסדנאות יתארחו מרצים שירצו בנושאים שונים הקשורים לילדים נפגעי התעללות, והסטודנטים יציגו את עבודתם בשירות, דילמות או נושאים אחרים שברצונם לחלוק עם הקבוצה. לסדנאות יצטרפו גם סטודנטיות לריפוי בעיסוק וקלינאיות תקשורת העושים הכשרתן בקמפוס.

החוברת מציגה דוגמאות לסוכנויות הכשרה במרכז הלמידה

יתכנו שינויים במקומות ההכשרה המצוינים בחוברת

רשימת דוגמאות למקומות ההכשרה

מרכז חירום שוסטרמן

מיועד לתלמידי שנה ג' או השלמה, הכשרה פרטנית.

המרכז נותן מענה לילדים במצבי סיכון וסכנה עד גיל 14 אשר נחשפו להתעללות נפשית, פיזית ומינית ו/או להזנחה חמורה ומתמשכת. בטיפול במרכז מושם דגש על ראיית צורכי הילד והמשפחה כמכלול, במטרה לסייע לילד ולהוריו להתמודד עם הטראומה, לייצר שינוי בתפקוד המשפחה, מתוך ניסיון לשמר ככל האפשר את שהייתו של הילד בחיק משפחתו. במרכז פועלות שתי יחידות:

1. היחידה האינטרנית: קולטת ילדים בצו של בית משפט ופועלת בתנאי פנימייה מלאים. היחידה פועלת כמקום זמני עבור ילדים השוהים בה כמה חודשים ואף לומדים במסגרת בית הספר של המרכז.
2. היחידה הטיפולית-ייעוצית: יחידה זו פועלת כקליניקה. במסגרתה מוענק טיפול לילדים ולהורים אשר במשפחתם נמצאה התעללות ו/או הזנחה אולם הוחלט כי אפשר להשאיר את הילד בבית. המרכז מהווה שירות אזורי עירוני המשותף למשרד הרווחה ולעיריית ירושלים, והוא מופעל על-ידי עמותת "בית לכל ילד בישראל". במרכז צוות רב-מקצועי הכולל עובדים סוציאליים, פסיכולוגים, פסיכיאטר, מורים לחינוך מיוחד, מדריכים חינוכיים טיפוליים, בנות שירות לאומי ומתנדבים. שעות פעילות בהכשרה: בוקר, אחה"צ וערב

מרכז טיפולי טוני אלישר – שק"ל

מיועד לתלמידי השלמה. עדיפות לתלמידי השלמה, הכשרה פרטנית.

מרכז טיפולי טוני אלישר – שק"ל המופעל בקמפוס מטפל באנשים אשר נפגעו מאלימות מינית או פיזית. המרכז מבצע כמה סוגי התערבות, ובכלל זה זיהוי צרכיו הטיפוליים של הנפגע והתאמת תכנית טיפול פרטנית לו ולמשפחתו, הדרכת הורים והענקת כלים להתמודדות עם צורכי הילדים והמשפחה בעקבות האירוע הפוגעני שחווה ילדם. במרכז נעשה שימוש במגוון כלים טיפוליים: שיח מילולי (ורבלי), טיפול במשחק, שימוש באמנות ועוד. המרכז מפעיל גם הדרכות וסיוע לצוותים בהתמודדות עם שילוב הנפגע בתעסוקה, בדיור ובפעילות פנאי. המרכז נותן מענה לאנשים עם כל סוגי המוגבלויות ומכל מגזרי האוכלוסייה, לבני משפחה ולאנשי מקצוע בתחום. צוות המרכז הוא צוות רב-מקצועי בעל התמחות בטיפול באנשים עם צרכים מיוחדים, בנפגעי אלימות וטראומה, והתמחות בחינוך מיני-חברתי.

שעות פעילות בהכשרה: בוקר ואחה"צ

מחלקת "מעברים" ומרכז קשר – ייעוץ וטיפול בחיי משפחה ונישואין

מיועד לתלמידי שנה ג' או השלמה, הכשרה פרטנית.

"מעברים" – ייעוץ וטיפול בחיי משפחה ונישואין היא מחלקה במנהל לשירותי קהילה באגף הרווחה של עיריית ירושלים, המעניקה לתושבי העיר שירות של ייעוץ וטיפול בחיי משפחה ונישואין. במחלקה צוות עובדים סוציאליים, מתאמים הוריים, מטפלים משפחתיים וזוגיים ועוד. במחלקה פועלת היחידה לסדרי דין המלווה משפחות בהליך גירושין, כפוף לצו שיפוטי המורה על מתן חוות דעת והמלצות בכל הנוגע למשמורת וזמני שהייה. בנוסף, היחידה מעניקה חוות דעת בנוגע לצורך במינוי אפוטרופוס לחסויים על רקע של בעיות נפשיות וחולי. היחידה נותנת מענה בעוד תחומים, כגון נישואי קטינה, בדיקת אבהות, שינוי שם, בקשות להגירה ועוד. היחידה הטיפולית מספקת טיפול לזוגות ולמשפחות המעוניינים לשפר את הזוגיות ו/או את ההורות וכן להורים המעוניינים לקדם את התקשורת ההורית לאחר פרידה וגירושין במטרה לחזק את המחויבות והאחריות ההורית מתוך ראיית טובתם של הקטינים.

שעות פעילות בהכשרה: בוקר, אחה"צ וערב

"דיורית" מערך דיור לצעירות בירושלים [במסגרת עמותת אותות]

מיועד לתלמידי שנה ג' או השלמה, הכשרה פרטנית.

דיורית ירושלים פועלת לתת מענה עבור צעירות חסרות עורף משפחתי מרקע דתי וחרדי. היחידה מסייעת במציאת מסגרת המאפשרת לשמור על אורח חיים דתי, בצורה ובאופן בו הצעירה בוחרת ורוצה, וכן לאפשר מרחב לבחינה של אורח חיים. הדיורית בירושלים, הוקמה בכדי לאפשר לצעירות מרקע דתי וחרדי ליהנות מכלל המענים המוצעים ע"י הדיורית, תוך מתן אפשרות עבורן לבחור לנהל אורח חיים דתי באופן נח ופשוט. הדירות בדיורית ירושלים שומרות שבת וכשרות. יחד עם זאת, רשאית כל צעירה לבחור את אורך חייה כרצונה, ויכולה לעבור תהליך מול עולמה הדתי והרוחני ללא שיפוטיות או דרישה לעמוד בסטנדרט כזה או אחר.

כתובת: מעונות ברונפמן, הר הצופים, ירושלים

שעות פעילות בהכשרה: אחה"צ וערב

גושן – בריאות ורווחת הילד בקהילה

מיועד לתלמידי שנה ג' או הסבה, עבודה סוציאלית קהילתית /חממה

העמותה פועלת לקידום בריאותם ורווחתם של כל הילדים במסגרת המשפחתית והקהילתית. העמותה עושה זאת באמצעות שיפור יכולתם של אנשי מקצוע לתת מענה לצרכים בריאותיים מגוונים של ילדים, הגברת השימוש בידע, במידע ובפרקטיקה מבוססי מחקר, סנגור ציבורי למתן שירות רב-תחומי ולתמיכה בהורים – וכל זה בשיתוף פעולה עם כלל הגורמים הרלוונטיים בקהילה. העמותה שואפת לקדם מודל חדש של עבודה אינטגרטיבית – בריאות-חינוך-רווחה-קהילה בקרב אנשי מקצוע רפואיים, אנשי מקצוע בתחום הגיל הרך, מורים ויועצים במערכת החינוך, פסיכולוגים, עובדי רווחה ועובדים סוציאליים בקהילה. נוסף על הקורסים והסמינרים שמקיימת גושן לרופאי ילדים ומשפחה, מוצעים גם סמינרים מרוכזים לרופאים בקהילה ולמתמחים ברפואת ילדים, סמינרים לאנשי מקצוע אחרים בתחום הגיל הרך וסדנאות מעשיות לאנשי מקצוע בנושאים ספציפיים. העמותה מקדמת בשיתוף ארגונים חברתיים ומשרדי ממשלה שינוי מדיניות בתחומים הנוגעים לילדים, כך שיהיה אפשר לספק שירותים רב-תחומיים הכוללים את ההיבטים הבריאותיים, החינוכיים והרגשיים, ואת כל הצרכים המשפחתיים הדרושים לילדים.

שעות פעילות בהכשרה: שעות הבוקר עד אחה"צ.

המועצה הלאומית לשלום הילד

מיועד לתלמידי שנה ג' או הסבה. עבודה סוציאלית קהילתית /חממה

המועצה לשלום הילד פועלת זה שלושה עשורים להגנה על ילדי ישראל ולקידום שלומם, רווחתם וזכויותיהם. ייחודה של המועצה הוא בשילוב בין פעילות סיוע ליחידים הנתונים במצוקה לפעילות למען שינוי מדיניות. בדרך פעולתה מצליחה המועצה להשיג תוצאות המשפיעות על חייהם של מאות אלפי ילדים בישראל, ואף אחראית, באמצעות מרכז הילד והמשפט, ליותר מ-90 חוקים המופיעים בספר החוקים. המועצה ממנה את נציב קבילות ילדים ונוער ובכל שנה מתקבלות במחלקה כ-8,000 פניות. המועצה מפעילה תכנית ליווי ילדים נפגעי עבירה, במסגרתה מלווה ילדים נפגעי עבירות מין ואלמות בהליך הפלילי ובהליך השיקום. בנוסף, מקדמת את מיזם מהל"ב, לאיתור מוקדם ולמניעה של התעללות בילדים, וכן את 'זה בידיים שלך', למניעת טלטול תינוקות. עוד עוסקת המועצה באיסוף נתונים שיטתי ומפרסמת מדי שנה את השנתון הסטטיסטי "ילדים בישראל", דוח שהוא כלי הכרחי לקביעת מדיניות ולתכנון פעולות לשיפור מצבם של ילדים בכל תחומי החיים.

שעות פעילות בהכשרה: שעות הבוקר עד אחה"צ

בית לין – מרכז הגנה לילדים ונוער

מיועד לתלמידי שנה ג' או השלמה, הכשרה פרטנית.

מרכז הגנה לילדים ולנוער בירושלים הוא אחד משבעת מרכזי הגנה הפזורים ברחבי הארץ. השירות הראשון מסוגו שהוקם בארץ בשנת 2000, מעניק מענה ראשוני לילדים ובני נוער (עד גיל 18) נפגעי התעללות מינית, פיזית ונפשית והזנחה קשה, וכן לקטינים פוגעים מינית (עד גיל 12). המרכז מציע לקטין ולמשפחתו תהליך תמיכה ראשוני, אבחון, חקירה וקבלת החלטות בזמן קצר, בראייה הוליסטית ומתוך התמקדות בטובתו של הקטין. במרכז פועלים בשיתוף בין משרדי אנשי מקצוע מדיסיפלינות שונות: עו"ס לחוק נוער, חוקר ילדים, חוקר נוער מהמשטרה, רופא ילדים, נציג פרקליטות ומנהל מרכז. נוסף על יתרונותיה של ההתערבות הראשונית המשמעותית, דרך פעולה זו מונעת מהקטין ומבני משפחתו הליכים בירוקרטיים הכרוכים במספר רב של ראיונות ובדיקות, במקומות שונים ובזמן ממושך, ומאפשרת קיצור של הזמן הנדרש לחקירה ולסיוע למשטרה באיסוף ראיות בזמן אמת. שעות פעילות בהכשרה: שעות הבוקר עד אחה"צ

מרכז הדרכה בקמפוס חרוב, מיזם מהל"ב ומכון חרוב

מיועד לתלמידי עבודה סוציאלית קהילתית, שנה ג' או הסבה.

אחד העקרונות המרכזיים של קמפוס חרוב הוא שיתוף הפעולה וסנרגיה בין הארגונים השונים החברים בו. מרכז ההדרכה בקמפוס אחראי לתכלול את שיתופי הפעולה והפעילות המקצועית של השירותים השונים בקמפוס, לפי בקשתם של אנשי המקצוע בארגונים או על בסיס יוזמות של הנהלת הקמפוס. הפעילות שמרכז ההדרכה יוזם הינה מגוונת והיא יכולה לכלול פעילות העשרה שונות כגון סמינר מקצועי לכל אנשי המקצוע בקמפוס, פעילויות הפגה וסדנאות בנושאים שונים. מרכז ההדרכה נותן את הפלטפורמה לשיתוף הפעולה בין הארגונים השונים, מסייע ביצירת הקשר ובהוצאה לפועל של היוזמות השונות.

מכון חרוב - הגוף המוביל בישראל, ומהמובילים בעולם, בהכשרה ובמחקר בתחום של ילדים נפגעי התעללות והזנחה. מאז הוקם, בשנת 2007, פועל המכון להכשרת אנשי מקצוע, עובדי סמך מקצועיים, חוקרים, הורים וילדים, בכל הקשור למניעה, לאיתור, לטיפול ולשיקום ילדים נפגעי התעללות והזנחה. ובצד כל אלה – חידוש ובניית ידע מקצועי מתקדם והפצתו בישראל ובעולם. ייחודו של המכון בפעילות הרב-תחומית המקיפה שהוא מקיים למען מטרה זו על כלל היבטיה – הרפואי, המשפטי, הנפשי, החינוכי והחברתי.

מהל"ב - המיזם למניעת התעללות והזנחה הוקם ב-201, משימתו של מיזם מהל"ב להפחית התעללות והזנחת ילדים בישראל ולהעלות מודעות ציבורית ומדינית לחשיבות מניעת התופעה. המיזם פועל בהובלת מכון חרוב כיוזמה משותפת של גופים מהסקטור העיסקי, הציבורי והחברתי. שעות פעילות בהכשרה: שעות הבוקר עד אחה"צ.

יתכנו שינויים במקומות ההכשרה המצוינים בחוברת

